

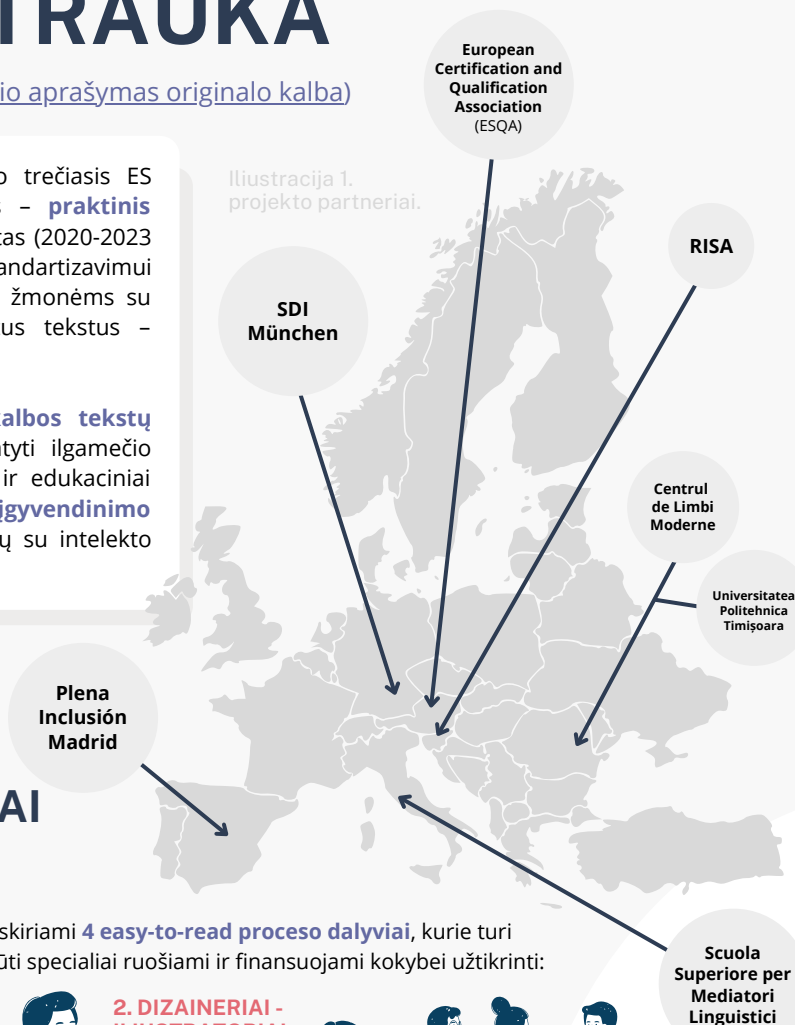
Train2Validate TARPTAUTINIO LENGVAI SUPRANTAMOS KALBOS SEMINARO SANTRAUKA

International Seminar On Easy-to-Read language ([renginio aprašymas originalo kalba](#))

2022 m. balandžio 7 d Italijos Respublikoje, Pizoje vyko trečiasis ES finansuojamo Erasmus+ projekto Train2Validate renginys – **praktinis seminaras ir konferencija**. Trejus metus trukiantis projektas (2020-2023 m.) skirtas easy-to-read tekstų rengimo procedūrų standartizavimui Europos mastu. Šis Erasmus+ projektas pabrėžia būtinybę žmonėms su intelekto sutrikimais tikrinti easy-to-read forma paruoštus tekstus – „Niekas apie mus be mūsų“.

Praktinio seminaro metu **vyko lengvai suprantamos kalbos tekstų ruošimo mokymai**. Konferencijoje dalyviams buvo pristatyti ilgamečio projekto rezultatai, taip pat aptarti profesiniai, socialiniai ir edukaciniai lengvai skaitomos kalbos **standarto patvirtinimo bei įgyvendinimo iššūkiai**. Konferencijoje pranešimą skaitė ir tikslinei žmonių su intelekto sutrikimais grupei atstovaujanti pranešėja.

Iliustracija 1. projekto partneriai.

Seminaras

KAIP RAŠYTI TEKSTUS LENGVAI SUPRANTAMA KALBA?

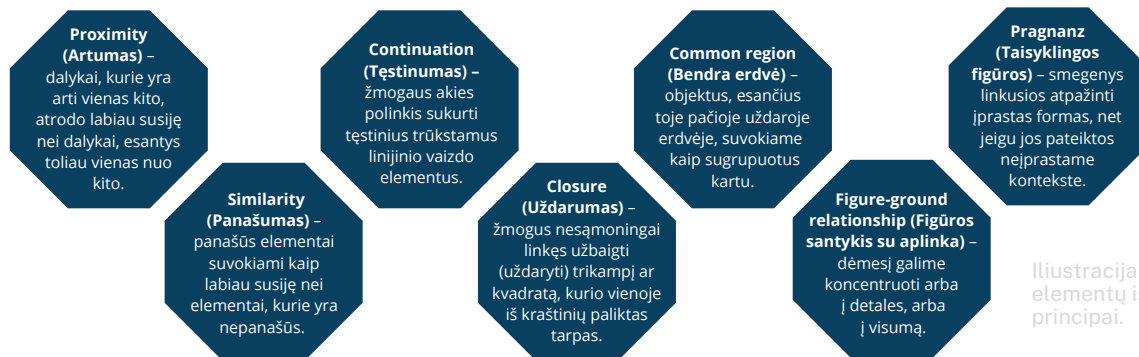
Esminiai **teksto lengvai suprantama kalba rengimo principai**:

- susipažinti su teksto originalu;
- paruošti aiškią teksto struktūrą;
- parašyti sakinius, taip užpildant struktūrą;
- sutvarkyti žodžius (dažna, suprantama, prieinama ir tikslī leksika);
- sutvarkyti dizainą.

Išskiriami **4 easy-to-read proceso dalyviai**, kurie turi būti specialiai ruošiami ir finansuojami kokybei užtikrinti:

Geštalto teorija dizainui: atsižvelgiant į smegenų veiklą, taikyti Geštalto principus, kuriant teksto lengvai suprantama kalba dizainą. Dizaino elementus ir tekstą išdėstyti pagal:

Iliustracija 2. Dizaino ir elementų išdėstymo principai.

Pagrindinės išvados: žmogaus smegenys instinktyviai **vertina paprastumą ir tvarką**. Tinkamai pritaikyti, šie principai pajėgūs **palengvinti skaitymo procesą** – smegenys efektingiau priima informaciją.

Konferencija

LENGVAI SUPRANTAMOS KALBOS TEKSTO TIKRINIMAS: TEKSTO TIKRINTOJAI IR TARPININKAI (angl. validators and facilitators)

Train2Validate ir partneriai **kuria standartizuotą mokymų kursą** teksto tikrintojams (validators) ir tarpininkams (facilitators).

Tarpininkams (facilitators) **sukurti keturi moduliai**, o tekstų vertėjams – **keturi bei vienas** pasirinktinis.

Mokymų moduliai susideda iš: **vaizdo medžiagos, savarankiškam mokymui skirtų metodikų**, siūlomų skaitinių, asmeninio žinių įsivertinimo testų.

Kiekvienas iš šių aspektų pasirodys Erasmus+ projekto vykdytojų ruošiamuose dokumentuose. Planuojama, kad pabaigę mokymus **profesionalai gaus ECQA kvalifikacijos sertifikatą**.

GRUPINĖS DISKUSIJOS IŠVADOS

Privalu į teksto tikrinimą **įtraukti tikslinę grupę**. Nuo to priklauso teksto kokybė. Svarbu, kad tekstų tikrintojai jaustųsi visapusiška proceso dalimi, **darbas būtų apmokamas**. Plačiau naudojami būtent tie tekstai, kurių kūrimo procese dalyvavo tikslinė grupė.

Nėra vieno tinkamiausio tekstų tikrintojų (validators) asmenybės tipo. Svarbu **įtraukti skirtingų sugebėjimų bei išsilavinimo žmones** su intelekto sutrikimais ir rasti tas veiklas, kurios jiems geriausiai sekasi. Tarpininkas (facilitator) **turi išmanyti tikslinės grupės kontekstą ir poreikius**. Nuo to priklauso, ar jis/ji tikrintojų (validators) klaus teisingų klausimų.

Tikslinės grupės išskirtos temos, apie kurias paruoštas tekstas lengvai suprantama kalba yra aktualus ir įgalina savarankiškai veikti:

1. Pagrindiniai gyvenimo įvykiai (nuo gimimo iki mirties).
2. Sveikata ir savęs pažinimas.
3. Švietimas.
4. Socialinės paslaugos.
5. Politika.
6. Namų ūkis.
7. Darbas.
8. Grėsmės, apsauga (pvz. sukčiai, seksualinis priekabiavimas).

Gydytojams ypač **aktuali easy-to-speak**. Vertėjas – ne visada optimalus sprendimas, nes tai trečias žmogus (pašalinis).

Slovėnija taip pat neturi plain language (aiškios ir paprastos kalbos), taigi šioje šalyje **easy-to-read palankiai priimama** ir naudinga visai visuomenei.

Kas toliau?

Erasmus+ projekto konferencijos apie naujai išleistus dokumentus **tęsiasi iki 2023 m.**

<https://plenaoinclusionmadrid.org/train2validate/events>

Kitos konferencijos apie easy-to-read ir informacijos prieinamumą: 5th Intersteno conference on parliamentary and court reporting, captioning, and accessibility (2022 08 09, Maastrichtas); 2022 Clarity International Conference (2022 09 20, Tokijus).

TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖS:

Neformali **Europos easy-to-read darbo grupė**. Inclusion Europe atstovai, konsultavę teksto tikrintojų klausimais Lietuvos kontekste, pasiekiami tolesnėms užklausoms. Nacionalinė Slovėnijos **easy-to-read iliustracijų bazė** – potenciali galimybė panaudoti Slovėnijos iliustracijų galeriją kaip bazę, kuriant nacionalinę Lietuvos iliustracijų galeriją, konsultuotus su kūrėjais.

Projekto vadovės: gabriele.baltrusyte@kurkl.lt ir agne.zuperkaite@kurkl.lt
Daugiau informacijos apie projektą: www.kurkl.lt

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Kurk Lietuvai